



Izdajatelj in odgovorni vrednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Izhaja vsaki četrtki ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nebrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1:50.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8—12 dopoldne v upravnistični sobi.

Naročnino in naznana sprejema upravnništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 9. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Cornò) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Naročnino in oglase je plačati v Gorici.

Sijajna zmaga katoliško-narodne stranke na Kranjskem. Naprednjaki poraženi na celi črti.

Dne 12. t. m. je bila na Kranjskem viharna volilna bitka, kakoršne še ni videla slovenska zemlja. Katoliška narodna stranka je ta dan treščila ob tla trhli kranjski liberalizem, ki je hotel oropati kranjsko ljudstvo najlepše svetinje, katoliške vere. Celo leto so janičarski naprednjaki brusili meče in sable ter se pripravljali na odločilni dan. Zbirali so od vseh strani svoje bojne čete, da poteplajo v blato katoliško-narodno stranko, katera zbira narod pod staro slovensko zastavo: Vse za vero, dom, cesarja! V imenu napačne „svobode“ in gnilega „napredka“ so liberalci uprizorjali celo leto nesramno gonjo zoper vse, kar je našemu narodu dragega in svetega. Podjarmiti so si hoteli slovensko ljudstvo, da bi delali z njim, kar bi hoteli.

Toda zastoj! Ljudstvo slovensko, ki se je v stoletnih bojih trdo preskušalo, je dne 12. t. m. sijajno zmagalo tudi domače sovraže, ki so mu hoteli vzeti najdražje svetinje. Ljudstvo je glasno govorilo. Obsodilo je voditelja narodno-napredne stranke dr. Tavčarja, obsodilo njegovo stranko, obsodilo liberalizem in ostudno napredno časopisje „Slovenski Narod“, „Rodoljuba“ itd. Ljudstvo se je ta dan skoraj celotno izreklo za katoliško-narodno stranko in njene ideje. Bela katoliška zastava vihra zdaj po vseh zavednih kranjskih občinah. Pogažen je liberalni zmaj!

Da naši čitatelji vidijo, kako junaški se je dne 12. t. m. pri volitvah za kmečke občine borila katoliška stranka na Kranjskem, podamo jim tukaj volilne vspehe: V okraju Ljubljana-Vrhnika sta dobila kat. kandidata **Fr. Povše** 2766 in **dr. Šusteršič** 2591 glasov nasproti liberalnemu kandidatu Jelovšku, ki je dobil borih 193 glasov; v okraju Kamnik-Brdo je dobil kat. kandidat **Andrej Mejač** 2037 glasov nasproti liberalcu Staretu, ki je dobil 232 glasov; v okraju Kranj-Tržič - Škofja Loka sta dobila kat. kandidata **pl. Detela** 2596 in **dr. Breje** 2352 glasov nasproti liberalcu Lazzariniju, ki je dobil 213 glasov; v okraju Radovljica-Kranjska gora je dobil kat. kandidat **Jos. Pogačnik** 1230 glasov nasproti liberalcu Čopu, ki je dobil 277 glasov; v okraju Postojna-Logatec sta dobila kat. kandidata **dr. Krek** 1956 in **Fr. Drobnič** 1953 glasov nasproti liberalcu Arkotu, ki je dobil 1668 in Ambrožiču, ki je dobil 1658 glasov; v okraju Novomesto - Kostanjevica - Krško je dobil kat. kandidat **Jos. Dular** 2408 glasov nasproti liberalcu Globočniku, ki je dobil 1062 glasov; v okraju Trebnje-Zatična so dobili kat. kandidata **Fr. Košak** 4661, **dr. Žitnik** 4048 in **dr. Schweitzer** 3974 glasov nasproti liberalcem Bukovcu in Župančiču, ki sta dobila po 1029 in 1015 glasov; v okraju Kočevje-Ribnica sta dobila kat. kandidata **Fr. Pakiz** 2489 in **Fr. Jaklič** 1553 glasov nasproti Višnikarju, ki je dobil 1189 glasov; v okraju Črnomelj-Metlika je dobil kat. kandidat **Vilj. Pfeifer** 1164 glasov nasproti liberalcu Šetini, ki je dobil borih 410 glasov. Liberalci so z največjim naporom in z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi zmagali edino — le v okraju Vipava-Ildrija, kjer je liberalec Božič dobil 891 glasov nasproti kat. kandidatu Fr. Habetu, ki je dobil 785 glasov. Pomniti pa je, da je liberalec Božič v vipavski dolini, torej mej svojimi ožjimi rojaki, ostal za 26 glasov v manjšini. Da je zmagal, se ima zahvaliti edino le občini Žiri, ki je v veliki večini glasovala zanj. Vrli Vipavci so tedaj storili svojo dolžnost in ni resnično, kar „Soča“ piše, da so Vipavci onstran Hublja volili liberalca.

Boj je končan! Na tleh leže liberalstva stebri trhli. Številke jasno govoré, da je liberalizmu odklenkalo za vedno. Za katoliško-narodne kandidate je bilo odanih skupaj nad dvajset tisoč glasov, za liberalce pa le nekaj nad pet tisoč glasov! Ta sijajna zmaga kat.-narodne stranke na Kranjskem bodi v bodrilo drugim slovenskim katoliškim strankam. Kvišku srca! S podvojenimi močmi in nevstrašnim pogumom lotimo se dela za časní in večni blagor slovenskega ljudstva! To bodi sad sijajne zmage dne 12. t. m. nad gnilim liberalizmom. V tej nadi kličemo vrlim bratom kranjskim:

Slava! Slava! Slava!

Pogovori

iz sedanjih dni za današnje čase.

VI.

»Da ne poreče kdo, kakor ljudje, ki se imenujejo modrijani (filozofi), da je naš nauk o mukah pogubljenih v večnem ognju le ničeno ropotanje in strašilo... ponavljam: če ni tako, (potem) ali sploh ni Boga; ali pa, če je, da Ma ni mar za ljudi, niti za krepost in greh«.

Sv. Justin, Apol. II, 9.

Tone: No, ali si „pogruntal“ vzroke, zakaj ni pekla?

Jurij: Ej, enega že imam: kdo pa je že prišel iz pekla?

Tone: Prav res; nikdo še ni prišel iz pekla; in če boš kedaj ti notri, tudi ti se ne vrneš. Zató pa nam kličejo naši dušni voditelji: „Varuj se pekla! Ne hodi po poti, ki vodi v peklo!“

Da bi se mogel vrniti iz pekla, no, potem bi rekel: Pojdi, pa pogledaj, ali je peklo! Toda, ker nimamo te skušnje, je pač neumno, da hodimo v pogubo, ki je brez rešitve, brez konca in neizmerna.

Jurij: S tem pa nisi še nič dokazal, da je peklo!

Tone: Čakaj! Ti praviš, da ga ni? Dobro, pa dokaži to! Potem prideva do prepričanja, do katerega ni mogel priti še nihče, niti največi hudobnež in brezverec. Rousseau je bil prašan: ali je peklo? Pa je odgovoril: „Tega ne vem“. In Voltaire, največi sovražnik sv. Cerkev, je pisal prijatelju, ki je trdil, da ima dokaz, da ni pekla, takó: „Prav srečen si! Do tega še nisem prišel jaz!“

Jurij: Pa morda ga vendar ni?

Tone: Morda? Hm, dvomiti ni težko; jaz pa rečem: Da, peklo je! Le dva dokaza:

1. Jezus Kr., Sin božji, nas uči, da je peklo; da v njem nikdar ne vgasne

Prvi vipavski kmetijski shod.

Prvi vipavski kmetijski shod je bil povodom sadne in grozdne razstave v Kasovljah pri Rihenbergu v nedeljo 15. sept. Razstava je bila le postranska reč; glavna reč je bil shod, kakoršnih mislijo še več sklicati. Razstava je imela le namen pomagati, da se doseže namen shoda. Shod je imel biti kmetijsko podjetljiv. Tak je bil. Vendar je bilo priležnega obilo strankarsko-političnega popra, ki je pričal, da je bil namen shoda in razstave — pokrepi liberalno ali nar.-napredno stranko ali celo ustanoviti tretjo kmetijsko stranko, po vzgledu koroškega in štajerskega Bauernbunda, ki naj bi bila podpora in rezerva liberalne stranke, nekaka „land-ver“ ali „landšturm“ za redno liberalno trupo v vojski zoper katoliško-narodno slovensko ljudstvo.

Liberalci so do zdaj nosili več ali manj gosposke suknje, kmet takim skricem ni zaupal; zdaj pa mislijo obleči kmečko jopo in bergeše, da se jih kmet ne bo ustrašil. Liberalna stranka je do zdaj lovila in skušala organizirati le slovensko gospodo, učitelje, krčmarje, trgovce in obrtnike. Kmet se pa v tako gosposki in polgosposki družbi ne počuti dobro. Naravni čut pove čmetu, da kdor hoče gosposkim ali sploh bolj mestnim stanovom v prvi vrsti pomagati, mora kmeta zapustiti. Ta čut je prisilil dr. Tumo, da mu je na bovškem shodu ušel izrek, da kmetu ni več pomagati. Ker pa je goriško slovensko ljudstvo v večini kmečko, ga liberalna stranka ne sme tako prezirati, ker če je kmet zvest staremu slovenskemu geslu: „vse za vero, dom, cesarja“, ga liberalci ne morejo porabiti pri volitvah. Pri volitvah ravno rabi liberalna stranka tudi kmeta, zato ga mora že prej spraviti na svojo stran. V gosposki suknji si pa liberalci ne upajo „farbati“, da bodo kmetu pomagali, treba je tedaj obleči jopo. V času železnice in časnikov pa se ni mogoče tako skrivati, da bi danes bil kot prijatelj mestnih stanov oblečen v gosposko obleko in rokavicah, jutri pa bi se predstavil kmetu kot dober prijatelj v kmečki jopi in žuljavimi rokami. Volk ostane volk, četudi se da po celem životu obriti. Prebrisan kmetič bi koj spoznal gosposkega volka.

Zato so si prefrigani liberalci izmislili novo sredstvo. Rekli so med seboj: ločimo se, nekateri od nas bomo vedno nosili gosposko suktnjo in rokavice, drugi pa naj oblečejo za dalje časa kmečko jopo, ter naj skušajo pokazati žuljeve roke, sicer pa ostanemo prijatelji; na zunanje pa kažimo, da ne maramo drug za drugega. To se pravi: osnujmo kmečko stranko, ki bo rekla, mi nismo ne liberalci ne klerikalci, ampak hočemo biti kmetje, pa ne taki, ki se pustijo voditi od nunccev, ampak napredni. Mi kmetje si bomo sami volili poslance; ne damo si jih vsiliti ne od duhovnikov, ne od mestnih gospodov; mi smo sami zase, neodvisni od klerikalne, pa tudi od liberalne stranke.

In vendar mora biti povsod neko vodstvo, tudi pri kmečki stranki. Kdo bo tedaj vodil kmečko stranko? To so liberalni veleposestniki in učitelji. Ti so zdaj oblekli kmečko jopo, njih srce pa je ostalo liberalno in bije gorko za liberalce v gosposki suknji. Ti bodo zanaprej priporočali in usiljevali poslance, seveda v kmečki jopi pa liberalnega mišljenja, ki bodo v poslanski zbornici v načelnih praskanjih vedno glasovali z liberalci, proti katoliško-narodnim zastopnikom.

Tako stranko so tedaj mislili osnovati na prvem vipavskem kmetijskem shodu. Da je še niso ustanovili, je kriva deželna vlada, ki je dala podporo 1000 K le pod izrecnim pogojem, da se na shodu ne uganja politika. Zasnovano pa je že vse, da se stranka če mogoče še pred volitvami ustanovi.

Da je resnično, kar trdimo, dokazuje shod v Kasovljah.

Misel za razstavo so sprožili zaupniki liberalne narodno-napredne stranke. To je vse hvale vredno. Naj se je spomni Peter ali Pavel, to bi bilo le častno zanj. Ko bi bila razstava prirejena res le v namen, da se vipavsko ljudstvo spodbudi k napredovanju v vinoreji in sadjereji in da se svetu pokaže pridelek vipavske doline, bi bila res vredna državne in deželne podpore in bi bila dosegla svoj namen, ker je bila res krasna in zanimiva.

Pripravljanje, shod in udeležba pa pričajo, da je bila razstava le velik lov liberalne stranke na politične kaline. Naj prireditelji tajijo ta namen,

plača dobro (krepost) z večnim plačilom, tako kaznuje hudo (greh) z večnim pogubljenjem: peklo nam kaže, da je Bog neskončno pravičen; nauk o večnem plačilu (nebesa) pa, da je Bog neskončno dober, v vsem pa je isti Bog, katerega naj molimo... da, peklo tajé nekateri, ker se ga bojé...

2. pa pogledaj, kaj misli o tem vse človeštvo! Vsi narodi, starega in novega časa, so verovali, da je peklo — kraj za kazen hudobnežem odločen.

Toliko krivovercev je že bilo, a noben še ni tajil pekla; da, Luter Martin ga nam opisuje ostreje, nego sv. Cerkev...

Toliko modrijanov je bilo, učenih in razsvitljenih mož, a vsi so priznavali, da je peklo — ne le kristjani, ampak tudi pogani, kakor Virgil, Ovid, Horacij, Plato, Sokrat in drugi...

Ali smo mi bolj učeni, kakor so bili ti? Dalje bi lahko prašali: ali ni koristen nauk o peku? Če bi vedeli za vse

Novice.

† Andrej Marija Šterk.

V torek nam je došla iz Trsta prežalostna vest, da je ob 9. uri zjutraj umrl preljubljeni vladika tržaško-koperski Andrej Marija Šterk. Verniki tržaške škofije žalujejo po pravici po Njem, kajti izgubili so blagega, plemenitega in svetega škofa, ki jih je z ljubeznijo in dobrotto vodil ter zanje mnogo pretrpel. Pred vsem imajo vzrok žalovati nad njegovim grobom slovenski in hrvaški verniki, katere je pristrčno ljubil, koprneč po njih napredku in blagostanju.

Pokojni škof Andrej Marija Šterk je bil rojen 28. novembra 1827 v Volskem pri Opatiji v mašnika posvečen je bil 24. sept. 1853. Njegova prva služba je bila v Opatlju od koder je prišel leta 1855. kot kaplan k jezuitski cerkvi v Trst. L. 1857 je postal stolni vikar pri sv. Juštu. L. 1880 pa stolni kanonik, leta 1885 kapitularni dekan, dne 26. jan. 1894 pa je bil imenovan škofom na Krku od koder je po odstopu škofa dr. Glavine dne 1. junija 1896 prišel v Trst.

Pogreb je določen na soboto ob 9. zjutraj.

Pri odprtjem grobu blagega pokojnika kličemo: Bog mu daj večni mir in pokoj! Njegov spomin bodi blagoslovljen!

Deželni zbor goriški. — V torek dne 17. t. m. je imel naš deželni zbor zopet sejo. Predsednik Pajer spominja v svojem govoru zaslug pokojnega deželjarja Fr. Coroninija ter naznani, da je vlada odobrila načrt za napravo kanala med Gradom in Belvederjem.

Prva točka dnevnega reda o ureditvi davščine od zapuščin in druga točka o zvezi vipavske železnice z Vrhniko ali Logatcem se izročiti odseku v nadaljnjo poučevanje.

Tretja točka dnevnega reda je bila: Poročilo poslanca Berbuča o pobiranju užitnine v deželni upravi. Po prečitjanju tega poročila se je vnela živa debata. Dr. Tuma je hotel po načinu „Soče“ vso stvar pokriti, toda poslanec Berbuč mu je natančno dokazal, kako neznajčno je ravnal, ko je v deželnem zboru sicer glasoval za pobiranje davščine v lastni upravi, na drugi strani pa delal na to, da se sklep dež. zbora ne izvrši in kako velikansko škodo mora dežela radi tega trpeti. V polemiki je posegel tudi dežel. glavar Pajer, ki je konstatiral, da so nekateri pod roko delovali proti sklepu deželnega zbora. Cela zbornica je prepričana, da je narodno-napredna stranka osleparila goriško deželo za ogromno svoto. Radi narodno-napredne zdražbe bo goriška dežela trpela škodo vsako leto do 130.600 K, kar znaša v 10 letih 1.306.000 K.

To so dejstva, ki bi vsakega količkaj značajnega človeka morala prisiliti, da odloži mandat. S tako ostudno žlindro se ni deželni zbor še nikdar ukvarjal. Poslanec Berbuč, ki je to sleparijo narodno-napredne stranke razkril, je lahko hvaležna cela goriška dežela. — Poročilo poslanca Berbuča zasluži, da je v odlomkih podamo cenjenim čitateljem. Glasi se:

se bo varoval greha; pamet pa kaže, človeku, kaj je dobro in kaj je slabo (zlo)? Tudi noče Bog, da bi človek delal dobro prisiljen, ampak rad in sam: zato je dal Bog človeku prosto voljo, da voli lahko dobro ali slabo, da lahko uboga Boga ali pa ne.

Če torej ne ubogamo Boga, ali je tega On kriv? Če ti dam orožje, da se boš branil v nevarnosti, ali bom jaz kriv, če z istim orožjem samega sebe umoriš? Sam boš kriv svoje smrti. In tako je tudi vsak pogubljenec sam kriv svoje pogube...

Zato pa ne bodimo nespametni in ne verujmo hitro lažnjivcem, ki hoté nas prepričati, da ni pekla, ali da Bog ne more človeka pogubiti: peklo je, in kdor se pogubi, je sam kriv svoje nesreče... Dvojna je pot našega življenja: pot kreposti in pot greha. Zadnja pot je včasih prijetniša in bolj zapeljiva; toda ta pot vodi v peklo — pot kreposti pa v nebesa, kjer neha vsaka težava, pa tudi skrb za lastno srečo...

Z Bogom!

Poročilo deželnega odbora z dne 12. junija, prečitano v zbornici 17. junija t. l., zadevno lansko naročilo deželnega zbora z dne 3. maja o pobiranju užitnin in deželnih naklad v lastni režiji, ima trojen namen:

1. dokazati, da ni mogel izpeljati deželni odbor onega naročila ter uvesti deželnega užitninskega urada;

2. dokazati, da je pri vsem tem deželni odbor vestno in spretno varoval dotične deželne koristi, in

3. da ne kaže deželi tudi za naprej sprejeti pobiranje označenih davščin v svojo režijo.

V dokaz prve trditve navaja poročilo razloge, ki izvirajo bolj iz hipne potrebe nego iz realnih odnošajev.

Za razloge prve vrste smatra finančni odsek referentovo trditev, da je imel deželni odbor v izvršitev dane mu naloge le tri mesece časa, kar ne zadostja, katero trditev ovirajo dejstva, da vsak privatni zakupnik uredi v tem času — ako treba — dva, tri take užitninske urade. Za goriško mesto je uredil sedanjí zakupnik užitninski urad v osmih dneh.

Iste vrste je trditev, da ni bilo udobiti usposobljenega osebja v to svrhu, ko najde vendar zakupnik v najkrajšem času kolikor hoče in kedar hoče takega osebja.

Finančni odsek je mnenja, da gosp. referent ni iskal takega osebja.

Neresnična in naravnost žaljiva je pa referentova opomba, v kateri tiči zavito očitjanje, da sta dala finančni odsek in po njem ta visoka zbornica brez pomisleka in tehtnih razlogov deželnemu odboru opetovano navedeni nalog.

V finančnemu odseku se je to vprašanje večkrat pretresovalo, temeljito ob času, ko je visoka vlada predložila znani načrt zakona o žganjinah. Tačas je bilo dokazano na temelju onih podatkov, katere je vlada po poročevalčevem mnenju tako skrbno prikrivala, da trpi dežela le pri žganih opojnih pijačah ogromne škode. Pri našem konsumu in naših nakladah bi morala dobiti okroglih 195.000 Kron v dobro urejeni lastni režiji, dočim dobiva potom zakupa 40.000 do 50.000 kron, trditev, ki je neovrščena in neovrgljiva.

Ta čas se je tudi povdarjalo, da je prišla Kranjska od 51.000 kron, katere je dobila potom zakupa za žganjine, do 868.000 kron čistega dohodka potom lastne uprave; tudi se je na drobno pokazala razlika dohodkov za Štajersko potom zakupa in lastne režije.

Ti podatki, ki leže v deželni hiši in govoré jasno in odločno za nazore finančnega odseka, so bili gospodu odborovemu poročevalcu o užitnini dobro znani, kajti navaja jih v svojem poročilu na tanko v svrhu, da bi utemeljil svoj umeteljni proizvod o 60.000 kron stroškov za pobiranje užitnine v deželni upravi.

A neoziraje se na vse to, vodila sta pri tem vprašanju finančni odsek misel in uverjenje, da mora vedeti dobra deželna uprava, koliko vina, žganjin in piva se potoči v deželi in koliko mesa se porabi, ako noče biti tarča slabim dovtipom od strani prednjih podjetnikov. To ne bi bilo le deželi v korist, temuč tudi občinam, katere dobivajo čisto za svoje naklade smešno nizke zneske, nevedočé, koliko bi morale dobiti.

Tudi dejstvo, da noben zakupnik ne pobira užitnine v svojo škodo, je resen razlog za finančnega odseka nazore, katere bi bil deželni odbor tem laže izpeljal, čim manjša je bila njegova odgovornost za eventualne nevspehe.

Finančni odsek zavrača radi tega prikrito očitjanje, da je nepremišljeno pouzročil označeni sklep v tej visoki zbornici in ne smatra kot pravičen umetni račun deželnega odbornika dr. Tume o čistih dohodkih žganjin, kakor tudi drugih izvodov v njegovem poročilu.

(Dalje pride).

Križevški škof Julij Drohobecy, ki se je te dni mudil v Trstu, je pripočel tržaškim Slovincem, kateri hočejo prestopiti v unijatski obred, „da naj bodo trezni in mirni in naj zaupajo v očetovsko ljubezen sv. Stolice in v njeno pravičnost. Povdarjal je pa, naj ostanejo vedno zvesti poročilom svojih pradedov, ki so neomahljivo ohranili zvestobo do sv. kat. cerkve in do prejasnega habsburškega prestola“.

Tako poroča „Edinost“. Škof Drohobecy je pa tudi razodel, da sv. Sto-

lica ni še privolila prestopa k unijatskemu obredu, ne v Ricmanjih, ne kje drugod.

Slov. mestna ljudska šola v Gorici. — V nedeljo dne 15. t. m. so se zbrali na povabilo g. Bernika goriški slovenski stariši v gostilni pri Gorjancu da se tam posvetujejo kaj jim je storiti glede šole v Catinelijevi kasarni, katero vzdržuje magistrat za slov. otroke v Gorici. Sklenili so jednoglasno to le:

1. Svojih otrok ne vpišemo v Katinelijevo vojašnico — in če jih je kdo vpisal, delati je na to, da jih izbrise.

2. Izvoli se deputacija 4 članov, ki naj grede danes (ali jutre):

a) k mestnemu županu ali njegovemu namestniku ter zahtevajo, da priskrbi mesto nemudoma za slovensko mestno ljudsko šolo potrebne prostore na primernem kraju, to je: kolikor mogoče, v sredini mesta;

b) k okrajnemu glavarju ali njegovemu namestniku s prošnjo, da naj vlada posreduje in dela na to, da se slovenskim roditeljem v Gorici izpolni brezodloga pod a) navedena zahteva.

3. Izvolijo se 3 zastopniki slovenskih roditeljev v Gorici z nalogo in pooblastilom, da sestavijo in odpošljejo potrebne vloge:

a) na mestno starašinstvo goriško, da poskrbi nemudoma slovenski mestni ljudski šoli potrebne prostore na primernem kraju, namreč kolikor mogoče, v sredini mesta, v prvi vrsti za tiste otroke, katerih ni mogel sprejeti „Šolski Dom“;

b) na c. k. deželni šolski svet, da naj porabi vso svojo moč in svoj upliv v to, da se slovenskim roditeljem v Gorici in njih otrokom brez odloga izpolni zahteva, izražena pod a), ter da naj uradoma (kakor je storil v Podgori za italijanske otroke) dá prešteti slovenske šolske dolžnosti podvržene otroke v mestu goriškem (izvzemši one, ki so všolani pod Ajsovcio) ter naj izda nov ukaz radi ustanovitve slovenske javne ljudske šole z ozirom na število otrok, ki se na tak način konstatira;

c) na c. k. ministerstvo za bogočastje in uk, da razveljavi sklep deželnega š. sveta z dne 11. nov. 1895, s katerim je bila odobrena za šolske namene Katinelijeva vojašnica, ker postopanje pri dotičnem sklepanju je bilo nepostavno.

4. Ti zastopniki naj sestavijo natančen imenik tistih otrok, ki so že hodili v šolo, a letos ne morejo hoditi, ker „Šolski Dom“ jih ni mogel sprejeti, a mesto jim ni priskrbelo potrebnih prostorov; ter naj priložijo ta imenik vsem navedenim vlogam z opombo, da mesto niti tistih poprav ni izvršilo, katere je šolska oblast zahtevala v Katinelijevi vojašnici.

V takem stanju se torej nahaja slovensko ljudsko šolstvo v Gorici.

Č. g. dr. Jos. Pavlici se je zdravje zboljšalo.

Štiridesetletnica mašništva. — V nedeljo bo praznoval preč. g. Anton Hvalica, dekan v St. Petru, štiridesetletnico mašništva. Dekanijska duhovščina, zbrana pri pastoralni konferenci, se mu danes poklanja in mu čestita. — Na mnoga leta!

Premeščenje. — C. kr. avskultant gosp. Carli je premeščen iz Gorice v Gradiško.

Bilje. — † Matevž Savnik, tukajšni veleposesnik in imejitelj opekarn umrl je previden s sv. sakramenti pretekli torek zjutraj. V soboto zvečer zadela ga je mrtu na levo stran života — in opetovanemu napadu je podlegel. Pokojni bil je star 63 let, ter bil znan po vsej okolici kot vzoren gospodar in umen obrtnik. S svojo umnostjo in pridnostjo pridobil si je veliko premoženje, ter je bil prištevali najbogatejšim posestnikom goriške okolice. Včeraj pop. ob 4. uri bil je pogreb, katerega se je udeležilo veliko ljudstva iz goriške okolice. N. v. m. p.

C. kr. kmetijsko društvo v Gorici naznanja: Dne 24. septembra, trideset dni po smrti našega veleljubljenega predsednika grofa Franca Coroninija uredilo je c. kr. kmetijsko društvo slovensko sv. mašo v Njegov spomin.

Sveta maša darovala se bode v tukajšni stolni cerkvi ob 10. uri predp. — Vsi udi so naprošeni vdeležiti se je; društveniki naj se snidejo v tukajšnjem uradu od 9 in 3/4.

Trvrdka I. Drufovka, kakor kaže oglas na zadnji strani, ima veliko

vendar dejstva pričajo, da je bil namen razstave politično strankarski. Tajiti je lahko, in jezični dohtarji trdijo, da je prvo pravilo pravde: tajiti. Misli se pa večkrat berejo na obrazu in besedah, ki večkrat uidejo. Svoj obraz so pokazali prireditelji na shodu, saj smo jih videli in besede so jim ušle na shodu, saj smo jih slišali.

(Dalje pride).

Politični pregled.

Deželnozborske volitve na Kranjskem. — Danes se vrše na Kranjskem deželnozborske volitve v mestni skupini. Katoliško-narodna stranka je v tej skupini postavila sledeče kandidate: za Ljubljano: Ivan Kregar, Karol Polak; za Idrijo: Mihael Arko; za Kranjloko: Anton Koblar; za Tržič-Radovljico-Kamnik: Franc Spendal in za skupino mest in trgov na Dolenjskem: Josip Košiček.

„Narodova“ stranka si je izbrala sledeče može: Peter Graselli in Ivan Hribar za Ljubljano, dr. Dan. Majaron za Idrijo, Ciril Pirc za Kranjloko, dr. Ferjančič za Tržič-Radovljico-Kamnik, za notranjska mesta Fran Arko v Postojini in za dolenska mesta dr. Tavčar.

Isterski deželni zbor je zboroval v soboto in torek. Danes je zopet seja. Slovanski poslanci so stavili razne predloge v svojem jeziku. Italijani se bodo počasi privadili slovensčini in hrvaščini.

Ogerska kat. ljudska stranka je že izdala svoj volilni oklic za prihodnje državnozborske volitve.

Mac Kinley — umrl. — V soboto 15. t. m. ob dveh po polnoči je umrl predsednik Zedinjenih držav Severne Amerike Mac Kinley vsled zadobljenih ran. Poroča se, da je bilo malo pred smrtjo upati, da predsednik okreva. Ali v pozni noči v petek se mu je stanje nagloma obrnilo na hušje. Predsednik je trpel strahovite bolečine, od katerih ga je otela smrt. Ob njegovi postelji je bila zbrana njegova rodbina in šest zdravnikov. Njegove zadnje besede so bile: „Volja božja, ne naša naj se zgodi!“

Vojna v južni Ameriki. — Že dalje časa pišejo razni listi o sporu mej državama Kolumbija in Venezuela v južni Ameriki. Ta spor je prikupil že zdaj do tolikega viška, da je pričakovati v kratkem velike bitke mej četama obeh držav. Venezuelske čete pod vodstvom predsednika Castro so udrle v Kolumbijo preko Rio Hacha, kjer so zadela že ob zbrano kolumbijsko četo, ki šteje 6000 mož. Ves spor baje neti Severna Amerika, ki se hoče polastiti obeh držav in jih utelesiti Zedinjenim državam.

Vojna v južni Afriki. — Buri so postali nenavadno živahni in delavni. Kakor poročajo listi, se je njihovo delovanje zopet raztegnilo na Natal, ki je že od prej angleško ozemlje. Več čet se približuje natalski meji z namenom, da udero v notranje Natale. Na jedni strani v Kapu, na drugi zopet v Transvaalu delajo Kichenerju velike preglavice.

grehe, ki se niso storili vsled strahu pred peklom, bi se čudili in strmeli ter hvaliti bi morali Boga, da je nas podučil o peklu.

Tudi bi lahko prašal: ali ni potreben ta nauk? Zlasti nauk, da v peklu ni več mogoče kesanje, da je peklo strašno? O kolika sreča za človeštvo je ta nauk...

Zakaj pa tako neradi verujemo, kakó strašen je peklo? Zató, ker nimamo pravega pojma o grehu in peklu, ki je kazen za greh...

Se enkrat torej: Jezus Kr. je rekel — vsi narodi so verovali in verujejo — verujemo še mi, da je peklo...

Jurij: Pa Bog je predober, da bi koga večno zavrgel!

Tone: Saj Bog ne vrže nikogar v peklo, ampak vsak se sam pogubi. Bog namreč ni vzrok pekla, kakor ni vzrok greha, ki vodi v peklo.

Jurij: Pa zakaj prepusti Bog, da se dela greh?

Tone: Vidiš, Bog je dal človeku pamet in mu ponuja večno plačilo, če

zalogo pravih ruskih galoš. Opozarjamo na ta oglas cenj. čitatelje.

Pivopivec pozor! Opozarjamo cenj. čitatelje na oglas gosp. Jos. Rovana na zadnji strani.

Tožba bovške mlekarne proti „Soči“. — V pondeljek dne 16. t. m. je bila napovedana obravnava v ozirom na pritožbo č. g. dr. A. Pavlice, kot pooblaščenca mlekarne v Bovecu, proti odgovornemu uredniku „Soče“, katera ni hotela sprejeti stvarnega popravka na dopis v št. 86 z dne 27. julija t. l. Kot zastopnik in zagovornik „Soče“ je prišel dr. Tuma.

Sodnik g. Kovačič ga vpraša: „Zakaj niste objavili popravka?“

Dr. Tuma: „Ker ne odgovarja zakonu! V poslanem popravku je poleg stvarnosti tudi komentar.“

Sodnik: „To ni res! Popravek je stvaren in odgovarja popolnoma zakonu! Ali bi se ne hoteli morda poravnati tako, da bi „Soča“ jutri ali pa v četrtek prinesla dotični popravek?“

Dr. A. Pavlica: „V to ne morem privoliti, ker nisem zato pooblaščen. Jaz prosim, da se z urednikom postavno postopa, kajti vsa stvar se že dolgo zavlačuje in mlekarica je gotovo radi tega neopravičenega napada škodo trpela.“

Dr. Tuma: „Ali niste tudi vi napadali „goriško ljudsko posojilnico?“

Dr. A. Pavlica: „Če smo jo napadali, ste imeli z nami postavno postopati. Ta stvar ne spada sem!“

Dr. Tuma: „Toda popravek je tako spisan in toliko popravljen, da se ga ne more tiskati. Prosim g. sodnik pogledjte, kaj so poslali „Soči“.“

Tu privleče dr. Tuma popravek, katerega je poslal „Soči“ č. g. kaplan Abram v svoji zadevi. G. sodnik ga pregleda in reče dr. Tumi, da nima ta popravek z današnjo obravnavo ničesar opraviti, ker danes je na dnevnem redu popravek bovške mlekarne. Dr. Tuma se začne izgovarjati, da on o popravku mlekarne ničesar ne ve, da njemu je urednik izročil le g. Abrama popravek.

Dr. A. Pavlica: „Torej vidite g. sodnik, da on o tej zadevi, katero hoče tukaj zastopati, ničesar ne ve. Škoda se pričati z njim!“

V tem trenutku vstopi v dverano kot poslušalec g. Gaberšček. Dr. Tuma ves zbehan zapusti mizo, pri kateri je bil, ter teče k Gaberščeku, naj mu vendar pojasni, zakaj se danes prav za prav gre. Na ugovor dr. Pavlice, da nima g. Gaberšček tukaj ničesar opraviti, ju g. sodnik razžene rekoč: „Zdaj ni čas informirati se, to ste morali prej storiti!“

Dr. Tuma prisede zopet k mizi in pravi modro, da bovška mlekarica ni poslala nobenega popravka. Dr. A. Pavlica pa pravi, da ima zato pričo g. Luk. Dugarja, ki je popravek vročil g. uredniku „Soče“ in zahteva, da se ta priča kakor tudi urednik „Soče“ zaslišita.

G. sodnik pravi, da bi bilo najbolje in najkrajše poravnati se tako, da objavi „Soča“ jutri dotični popravek. Dr. Tuma je bil s tem zadovoljen, ker o vsej stvari sploh nič vedel ni. Toda dr. A. Pavlica ponovno izjavlja, da ni zato pooblaščen in da naj se z uredništvom, radi velike škode, katero bi utegnila trpeti bovška mlekarica, postavno postopa.

G. sodnik zaključí obravnavo rekoč, da je treba zaslišati prej priče in da bo napovedana nova obravnava.

Tako se je dr. Tuma znovič skazal. Pondeljek je bil zanj slab dan, ker ni vedel niti, zakaj se gre....

Iz Boveca. — V soboto se je poslovil od nas č. g. A b r a m in nastopil svojo službo v Trenti. Odborniki obeh kat. društev so spremili g. vikarja do Kala. Slabo vreme je zadrževalo, da se jih ni moglo več udeležiti slovesa. Žalostnim srcem so videli vsi dobri Bovečani odhajati g. Abrama, ki jih je moral zapustiti, ko je začelo njegovo delo najlepše vspevati; a nasprotno so si mnogi meli roke, češ, odkrižali smo se ga; zdaj bo vse propadlo. in Bovec bo zaslomba liberalcev. Toda videli bodo, da so se prezgodaj veselili. Sem, ki ga je zasejal gosp. Abram, se ne da več izruti, začelo je bujno poganjati, razvil se bo kmalu v mogočno drevo, sad ne izostane, se prikazuje, in ta je zavest, ki se probuja v ljudeh, da je kat.-narodna stranka prava stranka, ki se bojuje za korist narodovo, ki se bojuje za vero, katero jim hočejo nasprotniki vzeti. Gospodu Abram, vrlému zagovorniku svete stvari, kličemo iz dna srca: Z Bogom!

Dr. Tumov javni shod v Cerknem. — Prejeli smo naslednje poro-

čilo iz Cerknega: Napovedani javni shod spremenil se je nenadoma ne v zaupni, ampak v tajni shod v zaprti sobani. — Častni občan, deželni poslanec in odbornik dr. Tuma je dal zastopnikom občine, katerega je odličila z diplomom častnega občanstva in svojim soobčanom, kateri so bili privreli od vseh strani obširne županije, da bi poslušali poročilo svojega poslanca, vrata pred nosom zapreti — in dočim je bilo v Petrovi dvorani zraven k večjemu 40 volilcev zbranih morda 150 hlapcev, pastirjev, žensk in otrok, je ostalo pred zaprtimi vrati na dvorišču nad 300 postavnih mož, skoro samih volilcev iz 1. in 2. volilne skupščine, kateri so osupnjeni strmeli nad nesramno brezobzirnostjo svojega častnega soobčana. Vrelo je v razsrjenih srcih teh mož, a znali so se brzdati, da ni nejevolja vskipela in se razodela v dejanjih, iz katerih bi se bili lahko rodili zli nasledki. Zapustivši vsi kakor en mož zaprto zbirališče zaorili so, da se je po vsem Cerknem razlegalo: „Živio dr. Gregorčič“ in se podali v Čitalnično dvorano, kjer se je ob 4. uri popoldne vršil zaupni shod, pri katerem je bilo zbranih 232 mož iz vseh občin cerkljanskega okraja, — samo volilcev 1. in 2. razreda. Tu so zbrani možje jasno in glasno odduška dajali svojeg ogorčenosti radi skrajno razžaljivega nastopa dr. Tume, ter z navdušeno soglasnostjo sklenili zvesti ostati svojemu dičnemu poslancu dr. Gregorčiču in njegovi stranki ter mu to zvestostbo dokazati tudi pri prihodnji deželnozbornski volitvi in pri vsaki naslednji priliki.

Shod „narodno-napredne“ v Avberju. — Iz kmečke roke smo dobili to-le kratko poročilo o tem shodu: Naprednjaški shod bil je jako mizeren. Zbralo se jih je naših in „naprednih“ ljudi kakih 60—70. Dokler je govoril dr. Treo, so ljudje še nekaj poslušali, ko pa je začel A. Gaberšček udrihati po „farških kuharicah“, zapuščati so jeli ljudje to mizerno zborovanje.

Konečno se je pa tega klepetanja naveličal celo dež, prišla je močna ploha in shoda je bilo konec. Fanta sta se lahko prepričala, da jima mi Kraševci ne pojdemo na te „liberalne“ limanice, še bolje bi se pa v tem bila prepričala, ko ne bi bile za to popoldne v vaseh v okolici napovedane procesije za sv. leto. Najboljši utis, katerega sta odnesla iz Avberja, je bil najbrže ta, katerega je nanje napravil avberski teran, ki je v resnici izoboren in ki ho rodil v Gaberščevih možganih kak „fulminanten“ popis tega shoda, ki je bil, kakor rečeno — mizeren.

Iz Deskelj, 16. sept. — Od dec. 1900 nisem poslal tiskat nobenemu listu ničesar. V „Prim. Listu“ od 12. sept. sem z velikim zanimanjem bral dopis: „Iz Deskelj“, o tukajšnjem plesu na angeljsko nedeljo.

Naj mi g. dopisnik ne zameri, ako k temu sledeče pripomnim.

Kolikor vem, niso prišle plesat iz Čiginja; pač pa iz vseh sosednjih duhovnij naokrog. Bilo je deževno, žalostno vreme, pa še mrlič je ležal na mrtvaškem odru blizu plesišča, c. kr. fin. nadstružnik Jos. Vrankar, kateremu je cerkvenik zvonil pred plesom, pri plesu in po plesu po trikrat na dan s tremi prenehljaji.

Dopisnik meni, da bi bili „narodno-napredni“ morali malodane plesati z metlami; slišal sem pa, da so dekleta željno gledale pri plesišču, kedaj kateri pride, pa ga ni bilo. Torej bi bile morale one plesati z metlami, ne fantje.

Pa da so tisti fantje „narodno-napredni“? Moje prepričanje je, da naprednjake in klerikalce je le „Soča“ iznašla, ker hoče po vsi sili imeti svojo stranko v politične svrhe. Ne pomagajmo ji!

Mladina sploh pleše rada, pa se ji pri tem še sanja ne o naprednjakih ali klerikalcih in ne ve, kaj je liberalizem ali nazadnjaštvo, ter ima vse druge pojme o življenju, kakor „Sočini“ uredniki, ki kujejo razne nove besede za označenje socialnega razvoja, ne kakeršen je, temveč kakeršnega si želé.

Ples spada med „srednja“ človeška dela, ker ni čisto „hlapčevski“, niti čisto „prost“. Sam na sebi ni grešen. Torej tudi ob nedeljah strogo prepevedan ni.

Ali zavoljo raznih graje in kazni vrednih reči, ki se po navadi plesu pritaknejo, ples navadno dandanes spada k pregresnim veselicam, o katerih govori novi katekizem v vprašanju 400.

Duhovnikov je še vedno dosti v naših krajih, da ljudstvo izve, kaj je prav;

prosto voljo pa ima, če hoče tudi storiti, kar je prav.

Pred našim plesom sem o priliki govoril o plesalcih, ki so imeli neko leto grozno smolo pri svojih plesih. Smolo so imeli tudi letos. Torej, ako že g. dopisnik hoče dati plesalcem kako novo ime, naj je krsti za „smolarje“. Kar g. dopisnik slednjič piše o nekem ponesrečenem maščevanju, mi ni prav jasno. Jaz in g. župan sva še vedno stara prijatelja, ker jaz potrpim z njim, on pa z mano. Ali ni to prijateljsko? J. F. vik.

Iz Dornberga. — Čudno se nam zdi, da ni „Primorski List“ ničesar poročal o letni veselici ženske podružnice sv. Cirila in Metodija dne 18. avgusta t. j. rojstnega dne našega presvetlega cesarja. Takih veselic nis. o bili še do zdaj vajeni. Vse je bilo sicer še precej dobro razun igre: T o s e m b i l j a z. Ta je bila pohujšljiva. Srce se nam je trgalo od žalosti ko smo videli, kako se pod okriljem podružnice sv. Cirila in Metodija šola nečistosti pri nas vpeljuje. Za ušesi smo se praskali, ko smo šli od veselice. Vprašanje je, kdo je tega kriv? Saj v družbi so pobožne, dobre in sramožljive ženske! Od kod torej to? Nam se zdi, da od tod, ker so pri tej veselici sodelovali tudi dva ali trije liberalci. Tu velja pregovor: Ena garjeva ovca okuži celo čredo. Društvenicam podružnice sv. Cirila in Metodija v Dornbergu svetujemo: Nikoli več liberalcev v vašo sredo in k nobenemu Vašemu delu! Nekdo.

V novem „Kalamonu“ iz Gaberščekove tiskarne t. j. v članku: „Trpljenje ženstva v srednjem veku“, katerega prinaša „Soča“, čitamo, da je bič za preganjanje copernice splelo katoliško bogoslovje, da je cerkev učila, da napravljajo copernice izlete na shajališča k zlodejem, da je cerkev učila o sabatu copernice. Dalje čitamo, da je praznovernost nosili škapulirje in svetince ter zvoniti proti toči.

Ali ste zastopili kristijani božji? Če hočete napredovati, kupite si novi „Kalamon“, katerega pišejo pijančki okolu „Soče“.

V Gor. Trebuši je 15-letni deček padel sè sena, kjer je spal, ter se ubil... Deček je bil baje somnambulant; a prav radi tega bi ga bili morali bolj varovati oni, katerih sin in varovanec je bil ponesrečen deček.

Iz Idrijske doline. — Izv. dop. Veliko škodo nam delajo letos povodnji. Dne 20. avg. odnesla je jez na Slapu, vsled česar počivata mlin in žaga. Prebivalci iz št. viškogorske planote morajo nositi v mlin v daljne kraje. Prejšnji in sedanji nalivi odnesli so mnogo otave po travnikih. Mnogo čespelj je bilo v Ročah; k sreči, da so jih še pred dežjem spravili, drugače bi vse popokale. Iz Ročinja in iz Brd so prišli kupei in plačevali po 4 do 4-20 gld. kvintal. Po hribih vsled preobilnega dežja češplje pokajo in ne bodo ne za kupčijo ne za žganje.

Pred nekaterimi meseci je bil most na Slapu prenovljen. Dobil je podporo od tolminskega cestnega odbora. Upamo, da ga tudi deželni zbor ne bo pustil na cedilu, saj ta most veže dva okraja in je starodavni prehod s Tolminskega v Gorico. Merodajne osebe naj skrbijo, da bode kmalu sprejet med skladovne.

Cesta čez Špehovo Brdo je utihnila. Kaj je temu krivo?

Pri sv. Luciji na Mostu je menda več inženerev, oziroma dva inženerja s tremi asistenti, ki pridno izdelujejo podrobne načrte za bohinjsko železnico. Zdaj iščejo srednje črte. Delo gre nekoliko po časi, ker nekateri kolci pri prvotnem načrtu so izginiti, nekateri pa zgnjili.

Ako omenim, da več dni prenestano lije in delo na polju zastaja, sem za danes omenil vse zanimivosti iz naše doline. Bog! —

Žensko truplo so našli pri goriškem novem pokopališču blizu nove opekarne v vodi. Spoznali so v njem Ano Jež iz Grgarja, ki je bila znana radi razuzdanega življenja.

Iz Šebrelj. — Živel! „Pr. List“ dovoli po dolgem prestanku sprejeti od tukaj kratki, skromni dopis o sprejemu novega dušnega pastirja v višavo naših do sedaj osamljenih Šebrelj.

Izvanredno veselje je bilo dne 12. sept. v Šebreljah, kajti došel je iz Cerkna semkaj na splošno željo župljanov novi naš dušni pastir č. g. M. Kragelj. Radostni sprejem je naznanjal v dajavo pok topičev. Veselo se je odneval glas zvonov. Iskreno je bilo veselje vaščanov, ko je spremljalo v novi dom č. g. Kra-

gelja skozi osamljeno vas, v koje središču je stal slavolok iz ljubkega zelenja v pozdrav novodošlemu z napisom:

Božji blagoslov v Šebrelje z Vami pridi! Vedno v njem se vselej vse izidi!

Na slavoloku pred cerkvijo so se blestete besede:

Bog čuvaj mili Vas in brani,
Z blagoslovom Vas naj hrani!

V pozdrav novodošlemu je bilo razobešenih mnogo zastav iz nad zelenja, s stolpa in vaških oken. Domači pevci so zapeli „Pozdrav“ pod vodstvom domačega organista g. Lapanja poleg okna župnišča, ob enem poleg tankajšnjega slavoloka, ki je nosil napis:

Da Vas poslal je semkaj Bog,
Se veseli šebreljski krog!

Zdravi došli župnik novi,
Živel pastir nam dušni
Zdravi! pojemo iz srca.

Da bi mnogo let med nami,
Srečni, zdravi, krepki bili
Danes pojemo iz srca!

Spominjaje se, da nas je po odhodu Kokošar-jevem posluževal sleherni nedeljo v tej cerkvi s službo božjo č. g. Peternelj iz Jagersč, mu izrekamo Šebreljci tem potom za ves požrtvovalni trud svojo prisrčno hvaležnost!

Skedenj pri Trstu. — Versko življenje med slovenskimi skedenjskimi župijami se krasno razvija. Tu imajo štiri cerkvene družbe: Krščanskih mater, Marijinih hčera, sv. Antona (za očete) in družbo sv. Alojzija za dečke.

Družba krščanskih mater šteje do sedaj 380 udov; Marijinih hčera 200, družba krščanskih očetov 100 in krščanskih dečkov 150.

Krščanske matere in Marijine hčere so romale meseca junija t. l. na sv. Goro v številu 250 in so tam pustile krasen spomin z napisom. Romali pa so tudi očete in sinovi t. j. družbi sv. Antona in sv. Alojzija. Te dni so se podale krščanske matere in Marijine hčere skupno se svojim vnetim dušnim pastirjem na „stara Mila“, kjer je bila slovenska pridiga in lepe slovenske litanije.

Bog daj, da bi se versko življenje med dobrimi tržaškimi Slovenci vedno bolj utrjevalo v čast Božjo in zveličanje duš! —

Iz Doberdoba nam poročajo, da razsaja tam zopet mačuh (tifus). Dne 17. t. m. je umrla 19letna žena, 4 mesece po poroki. Županstvo naj skrbi, da bo voda pri studencu čista in da ne perejo perice, kjer se voda zajemlje. Navodilo za zdravljenje te bolezni po Kneippovem načinu najdeš v „Domačem zdravniku“ na strani 148.

Nad Kožbano v Brdih se je vtrgal, kakor nam poročajo, dne 12. t. m. oblak. Naenkrat je bilo vse pod vodo. Voda je odnesla mnogo zemlje, pa tudi mnogo piče za živino.

Dvajset oseb utonilo je v soboto v Kolpi blizu Metlike. — Utrgala se je namreč vrh, s katero je bil privezan brod, in se ta prevrnil. Poleg ljudi sta utonila dva konja in do 50 glav druge živine.

Knjige družbe sv. Mohorja so uredništvu že došle. Družba šteje letos 76.110 udov. Z razpošiljanjem knjig so včeraj začeli. Naša škofija pride letos zadnja na vrsto.

O knjigah spregovorimo več o priiliki. —

„Jour fixe“ vsaki četrtek ob 2. pop. v delavski sobi.

Listnica. Razne dopisnike prosimo potrpljenja.

Socialne drobtinice.

Shod soc. demokratov pri Dreherju v Gorici. — V nedeljo so imeli soc. demokratje pri Dreherju zopet „horder hover“. Povabili so dr. Galletti-ja iz Vidma, kateri je v dolgem govoru razkladal svojo modrost. Glavna točka njegovega govora je bila, da je treba zasebno last odpraviti ter uvesti kolektivno ali zadržno last. Čitatelji „Prim. Lista“ naj pazljivo čitajo med socialnimi drobtinicami članek: „O zasebni lasti“, v današnji in zadnji številki, pa bodo razumeli besede: zasebna in kolektivna last.

Dr. Gallettiju je prav srečno odgovarjal monsignor Alpi, ki je napravil na poslušalce prav dober utis.

O zasebni lasti. — 3. Socialni demokratje pravijo: „Proč s zasebno lastjo! Pozemeljski blagri so obči!“ Na take

besede zanjejo seveda ti slepiči živahno odobravanje in ploskanje. Predno pa hočemo mi izreči kako trditev o zasebni lasti, hočemo vsestransko pojasniti pojme, ki se tičejo tega vprašanja. Povedali smo že, kdaj so pozemeljski blagri lastni, treba je zdaj, da razložimo, kdaj so obči. Deloma smo se tega vprašanja že dotaknili govoreč o zadružni ali kolektivni lasti.

Pozemeljski blagri so obči, ako pripadajo ob enem mnogim ljudem na pr. vsem prebivalcem kakega mesta ali dežele ali države in sicer tako, da ni nihče izključen od posesti ali rabe dotičnih blagrov, na pr. polje je obče vsem prebivalcem kakega mesta, ako ni noben meščan izključen od posesti ali rabe dotičnega polja.

Obča more biti kaka stvar na dvojen način, namreč ali določno, ali nedoločno. Pojasnimo z izgledom!

Drevje, katero raste v gozdu, je lahko obče tako, da nimajo posamezniki neposredno do njega nobenega lastninskega prava, ampak le občina, mesto, dežela ali država kot celota. Posamezniki ne smejo sekati in ne smejo po svoji volji prilasčevati si lesu. Zato morajo imeti dovoljenje od vseh oziroma od vrhovne oblasti. Taki pozemeljski blagri so občini določno ali pozitivno t. j. občina kot celota ima določno in izključno lastninsko pravo. To lastninsko pravo se imenuje kolektivno, kakor smo omenili že govoreč o razdelitvi lastninskega prava.

Drevje, katero raste v gozdu, pa je lahko obče tudi tako, da sme vsaki posameznik po prosti volji sekati ter si drva prilasčevati. Taki pozemeljski blagri se imenujejo obči nedoločno, negativno ali nikalno. Imenujejo se obči nedoločno, ker si vsaki posameznik slobodno vzame in prilasti, kar hoče; imenujejo se tudi obči negativno ali nikalno, ker občina kot celota t. j. kolektivno nima lastninskega prava. Dotični blagri pripadajo sicer vsem, toda nedoločno, ker si vsaki posameznik lahko prilasti kar hoče. (Dalje pride.)

Za kratek čas.

Izpred sodnije. — Sodnik: „Vas so tedaj zasačili, da ste hoteli po noči skozi okno vdreti v neko stanovanje!“

Obtoženec: „Ne tako, g. sodnik! Meni je zdravnik svetoval, da moram, ako si hočem zdravje ohraniti, po noči okna odpirati.“

Narodni pregovori in izreki. — (Nabral J. Volkov.)

Kdor resnico gode, mu gosli na glavi razbijejo.

Kakoršno svene, tako ščetine.

Zlato kladivo močno udari.

Kamor je obsojen prvi, tja drugi. (V grob.)

Ima v glavi še vse pravice. (Zobe.)

Vsak pes pogumno laja pred svojo hišo.

Kdor služi, je v luži.

Trdega srca, da bi koso na njem sklepal.

Če ni vina, se stiska tropina.

Trn in robida, oba malo prida.

Se drži kisló ko zelje v kadi.

(Dalje pride.)

Pivopivec! pozor!

Podpisani naznaja slav. občinstvu, da ima v zalogi od 15. t. m. naprej razun navadnega piva tudi neko specialiteto, katero prodaja pod imenom

Granat-Porter.

To pivo je varjeno na bavarski način ter za 5 stopinj težje od navadnega piva, pri tem pa jako finega in prijetnega okusa. Boleh nim na živcih, želodcu ter sploh slabotnim se to pivo celó od zdravnikov priporoča radi svoje sestave in redilnosti. Sploh pa zadovolji pivo „Granat-Porter“ vsakega pivopiveca kot izvanredna okusna in krepka zimská pijača.

Prodaja se v sodčkih in steklenicah po jako zmernih cenah.

Za blagohotna naročila se toplo priporoča

Josip Rován,
zalagatelj vrhniškega piva,
Gorica, Rabatišče št. 20.

OZNANILO.

Podpisani naznanjam sl. občinstvu v mestu in na deželi, da sem odprl

brivsko podružnico

v ulici Duomo (pod stolno cerkvijo, nasproti trgovine Drašček).

kjer bodem mogel postreči cenj. svoje občinstvo, posebno spodnjega dela mesta ter one na deželi, bolj nego sem to storil doslej.

Obe brivnici sta preskrbljeni z izbornimi delavskimi močmi, da lahko obljubljam točno in hitro postrežbo.

V zalogi imam vedno v veliki izbiro vse potrebščine te stroke kakor najfineja in navadna mila, vsakovrstne parfumarije za gospode in dame, vse po jako zmernih cenah.

Rojakom z mesta in dežele se toplo priporočam udani

A. Pucelj
brivec.

„Krojaška zadruga“

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici,

Gosposka ulica hiš. št. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izbiri, kakor: sukno, platno, prtenino, Chiffon, oksfort, srovice, vsakovrstne preproge, zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce.

Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.
Cene so stalne brez pogajanja.

Lekarna

Cristofoletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice z znamko sv. Antona Padovanskega.



Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepé želodec, storé, da zgine v kratkem času omotica in životna lénost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje jé.

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitev in pošiljatve pa jedino le v lekarni

CRISTOFOLETTI
v Gorici.

C. kr.  priv.

civilni, uradniški in vojaški krojač in trgovec

v Gorici, na Travniku št. 22 I. nadstr.

M. P O V E R A J,

P. n. občinstvu priporoča svojo izbornó zalogo vsakovrstnega blaga iz avstrijskih in inozemskih tovarn ter gotovih oblek, sobne in dežne plašče, vsakovrstno možko perilo, srajce Jäger, spodnje blače ter nogovice, oficirske in uradniške priprave, sploh vse, kar je treba paradnim odlekam za vsaki stan.

Lepa prilóžnost za letno sezono! Radi preselitve s 1. avgustom 1901 na Travnik št. 5 v pritličje

se prodaja blago po tovarniških cenah!

GALOŠE

Naznanilo.

Ker se me išče še vedno na Travniku št. 11, kjer sem delal prej in je sedaj tam fotograf Marega, javljam s tem slavnemu občinstvu, da se nahaja moj novi atelijé že dve leti v

Gosposki ulici

št. 7 II. nadstr. v hiši „Gor. ljud. posojilnice“, kjer je tudi „Krojaška zadruga“. Atelijé je v vsakem oziru najmodernejši, najlepši, največji v Gorici, ter urejen velikomestno.

Priporočaje se tudi v bodoče naklonjenosti slavnega občinstva, bilježim se z odličnim spoštovanjem

Ant. Jerkič,

odlikovani fotografski zavod v Gorici, Gosposka ulica 7.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Krojaški mojster

Franc Čufer

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7 v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji, izdeluje

vsakovrstne obleke za možke po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporoča se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini in učencem srednjih in ljudskih šol za obilna naročila.

Izvrstne, priznane najboljše

Jeklene pluge

z 1, 2, 3 in 4 lemeži,

brane za njive in travnike

členasta in dijagonalna

Droblilne in gladke jekleno-ploščaste poljske valje,

sejalne stroje „AGRICOLA“.

Stroje za košnjo trave, detelje in žita, konjske grablje

in grablje za žito, stroje za obračanje sena, patentirane stroje za sušenje

sadjá, zelenjádí itd.

Stiskalnice za vino in sadje, tudi za druge namene, sadne in grozdne mline, stroje za robanje grozdja.

Samodelujoče patentirane skropilnice proti peronospori, grintaveu in krvavi uši

„SYPHONIA“,

premakljive štedilne peči s kotli, stroje za parenje krme.

proizvajata in prodajata pa najnovejši konstrukciji

PH. MAYFAHRTH in drug,

c. in kr. edino priv. tvornice gospodarskih strojev, livarne in fužine na paro

Ustan. 1872. Dunaj (Wien) II., Taborstrasse 71. 750 delavcev

odlikovane z nad 450 zlatimi, srebrnimi in medenimi kolajnami iz vseh večih razstav.

Obsežni katalogi in sanoge priznanice pošiljajo se na zahtevo brezplačno. — Zastopniki in razprodajalci se iščejo.

prave ruske za dame in gospode

se dobé pri

J. Drufovka v Gorici

Gosposka ulica št. 3.

Naročbam z dežele naj se doda dolgost čevlja.

Anton Fon.

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krémi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Teodor Slabanja,

srebrar,

v Gorici, ulica Moreli 12,

priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

Anton Breščak

Gorica, gosposka ulica št. 14, (blizu lekarne Gironeoll).

Ima v zalogi vsakovrstno pohištvo za vsak stan. — Oprava po najmodernejših slogih, posebno za spalne, jedilne in posetne sobe je po nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mize, različna ohešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celuloida, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbiro ter razne tapecarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času. — Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegantnejšo sobno opravo, na katero se še posebej opozarja p. n. občinstvo!



Vsakovrstne gepelne

za vprego od 1 do 6 konj,

najnovejše čistilne mline za žito, trijerje,

stroje za mrvenje koruze,

slamorenice, mline za drobljenje žita

in stroje za rezanje korenjstva,

Ročne stiskalnice za seno in slamo, nepremakljive in prepeljive,

in sploh vse gospodarske stroje